

Nr. 1 - Påske 2013 - 66. årgang

Hvaler Menighetsblad

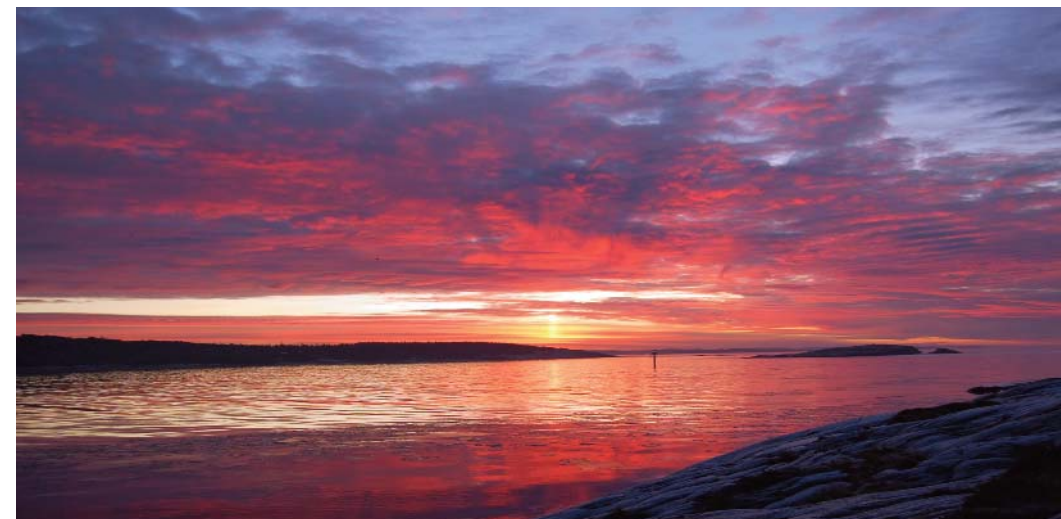

God Påske

Innholdsfortegnelse:

Påskemorgen	3
Påskesol og fellesskap	4
Leder har ordet	5
Menighetsrådet melder	6
Under himmelbuen	8
Sommerens loppemarked	10
Karin mimrer	12
Strikk en lapp – varm en baby	15
Bunadsøm på Søndre Sandøy	19
Trivselstralletrillerne	26
Jan Groth i Hvaler kirke	20
Hvaler menighets påskesalme	22
Surrealistisk!	24
Ung komponist	28
Takk for nå, kjære Lisa	30
4-årshelg i kirka	33
Lys våken	34
De hellige tre kongers søndag i kirken	34
Karnevalsgudstjeneste	35
Ved grytene	45
Fra kirkelivet	46
Gudstjenester	46

Forsidebilde: Freske fra Karanlik kirken i Gøreme Tyrkia

Påskemorgen

Av Petter Olav Østholm.

Innsendt av
Anne Margrete Eliassen

Det er påskemorgen, og jeg går tause veier
opp over fjellet til høyeste tind.

Det er som om morgenen en lykke eier
en sang til livet i den lette vind.

Det er snefritt, men glatt og holket.

Jeg strever oppad for å se dagen gry.

Inne i mitt hjerte en trang blir tolket,

Han er oppstanden i dag på ny.

Så er jeg oppe og med spente sanser
står jeg og stirrer så glad og fri.

Da stiger solen og jeg ser den dansen.

En ufattelig lykke vil den meg gi.

Det er påskemorgen, det er en hyllest til livet,

det er en visshet om at alt skal oppstå.

Det er som om alt koldt er glemt og tilgivet

I det lysbad jeg her kan nå.

Jeg føler kallet fra den store mester,
det er som lyset er kjærlighet.

Det er som livets storhet med ett ser festen
i morgenglansen - om evighet.

Der danser solen på himmelranden
og gjør at jorden blir ufattelig skjønn.

Og der i glansen er Han oppstanden,
en sang til livet blir min jubel bønn.

Påskesol og fellesskap

Lenge før påskeferien lengter jeg etter påskesolen, den som smelter snø og is og varmer kropp og sjel. Den solen som vekker til liv igjen alt som har ligget i vinterdvale. Hyttedøren som har vært stengt hele vinteren, åpnes og fjorårets sti til naboen trækkes opp på nytt.

Under påskesolen blomstrer fellesskapet i familien, blant venner og naboer, et fellesskap som varmer, men som også er sårbart.

Under påskesolen kaller Hvalers kirkeklokker til fellesskapet rundt de gamle fortellingene fra påsken i Jerusalem. Fortellinger som handler om relasjoner, om å være sammen i gleden og festen på Palmesøndag, ha en felles tro på at noe endelig skal skje. Sammen overraskes de av Jesu fotvasking og hygger seg med et godt måltid på skjærtorsdag. Men fellesskapet splittes av forræderi og svik blant gode venner. Langfredagen domineres av håpløshet, frykt og stor sorg over dødens makt.

Da Det norske teateret i Oslo viste Jesus Christ Superstar, ble forestillingen avsluttet med korsfestelsen. Så gikk teppet ned, det ble helt mørkt i en stille

sal – noen lange sekunder – før lyset ble tent – som en soloppgang.

Hva ville påskens fortellinger gitt oss dersom de hadde sluttet på langfredag? Heldigvis kom det en påskemorgen med en oppstandelse som ga varme og helbredelse inn i det sårede fellesskapet. Kjærligheten seiret.

Siden den gangen har påskesolen latt sitt lys skinne inn i fellesskap og relasjoner, i glede og i sorg, den gir nytt liv og tenner håpet om at ingenting lenger skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Jesus Kristus, verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som kommer, eller noen makt, verken det som er i det høye eller i det dype, eller noen annen skapning.

Rom 8,38-39

Kjenn de varme strålene fra påskens sol over Hvaler og den påskesolen som lyser over alle våre fellesskap i alle årets dager!

Med ønske om en riktig god påske!

Grethe

Vi har vært gjennom enda en vinter i sommerparadiset Hvaler. En vinter preget av tåke, gråvær, korte dager og lite lys – annet enn det lyset vi sørget for selv. En venn i Halden fortalte om sin tante og onkel som levde godt sammen og tok vel vare på hverandre – og godt var det, for de var barnløse. Begge var i arbeid, og den av dem som kom hjem først om ettermiddagen, tente alltid stearinlys for at det skulle være trivelig i hjemmet til den andre kom hjem. Det var vel vakker! Nå kan vi glede oss over at dagslyset er kommet tilbake, lyset gjør en forskjell. Det er et stort mirakel hvert år når ”solen snur” og det blir lysere dager.

Min mormor hadde et ord om det som kunne gjøre en forskjell: *Vil du skoda kjærasten min, lyt du låna augo mine.*

Låna augo mine. Noen ganger opplever vi at ting kan se ganske annerledes ut enn vi først tenkte, når vi bare betrakter dem fra en annen synsvinkel. Når vi klarer å legge godviljen til, kan både saker og mennesker med ett – eller gradvis – fremstå i et mye bedre lys. Jeg hadde en kollega en gang som lærte meg hvor viktig det er å gjøre seg opp en egen mening om mennesker vi kommer tett innpå,

uavhengig av det andre mener at vi bør mene om den eller den. Det var en klok kollega. Noen mennesker er født med evnen til å møte medmennesker på klokskap og godhet. Andre av oss må lære dette etter hvert som vi får livserfaring. Søren Kierkegaard sa en gang at livet forstås baklengs, men må leves forlengs. Det kunne vært fint å lånt mormor sine øyne noen ganger. Arnulf Øverland har skrevet et dikt om hva som egentlig betyr noe i forhold til menneskene rundt oss, og diktet har han ganske enkelt kalt **Lykke:**

*Det er en lykke i livet
som ikke kan vendes til lede:
Det at du gleder en annen,
det er den eneste glede.*

*Det er en sorg i verden
som ingen tårer kan lette:
Den at det var forsent
da du skjønte dette.*

*Ingen kan resten av tiden
stå ved en grav og klage.
Døgnet har mange timer,
året har mange dage.*

Einar

Menighetsrådet melder:

Senhøstes 2012 mottok vi oppsigelse fra Lisa Holm Johansen. Vi mottok oppsigelsen med sorg. Lisa har vært en god prest og en viktig person i stab og i menighet. Hun har lagt ned et stort arbeid i den planen som menighetsrådet har vedtatt for **trosopplæring**. Vi er veldig takknemlige for hennes innsats i de mer enn 5 årene hun har vært i menigheten vår. Med stor glede tenker vi tilbake på søndager med fine gudstjenester, engasjerende kirkearrangementer for barn i ulike aldre, spennende samlinger "I Grenseland" og et konfirmantarbeid preget av at unge mennesker har blitt tatt på alvor. Tusen takk, kjære Lisa!

Mange av dere vet at vi har slitt økonomisk i 2012. Den skrale kommuneøkonomien medførte en stor nedgang i tilskuddet fra Hvaler kommune, og mye har gått på sparebluss i 2012. Takk til alle våre faste givere! Uten dere hadde vi kanskje ikke våget å beholde Lisa i full stilling gjennom året 2012. For 2013 ser det lysere ut økonomisk, og det betyr at vi kan konsentrere oss om det som er og blir det viktigste for den kristne kirke: Å lære om og å peke på Kristus.

Kirkelandskapet endrer seg: Den kristne formålsparagrafen er tatt bort fra det norske skoleverket. Det betyr at kristen trosopplæring ikke lenger skal foregå i skolen. Våren 2012 vedtok Stortinget et skille mellom kirke og stat, der kirken i stor grad skal styre seg selv i årene fremover, og der kirken altså overtar læresvaret for den kristne tro.

Disse endringene medfører at kirkens oppgaver i samfunnet blir annerledes enn tidligere. Ettersom skolen ikke lenger skal gi barna opplæring i "den kristne forsakelse og tro" som mange foreldre døper barna sine til, skal og må denne oppgaven heretter ivaretas av kirken.

Kirken skal altså innta en mye mer aktiv rolle for å lære de unge om kristendommen. Denne rollen medfører at **trosopplæring** blir en veldig viktig del av kirkens og menighetens virke. Fra den dagen barna bæres til dåpen og frem til de er 18, skal kirken tilby aktiviteter som medfører at de dømte barna får kjennskap til og deltar i utøvelsen av den kristne tro. Lisa Holm Johansen har arbeidet frem en plan for dette arbeidet som menighetsrådet har sluttet seg til, og det er en plan som forplikter oss. Målet er å finne frem til varierte aktiviteter og treffpunkter med kirken, slik at barn og unge kan få hjelp til å utforske troen de er døpt til gjennom ulike sanser og tilnæringsmåter.

Hva inngår i en trosopplæringsplan? Her er noen av de aktivitetene/tilbudene som allerede finnes i Hvaler menighet:

- Babysang for småbarn (foreløpig i samarbeid med Kråkerøy menighet)
- Gudstjeneste med utdeling av Min kirkebok for 4-åringer
- Høst-takkefest der 5-åringer blir spesielt innbudt
- Gudstjeneste med utdeling av film (DVD) for 6-åringer
- Tårnagenthelg for 8-åringer
- Karnevalshelg for 9-åringer
- Lysvåken-helg for 11-åringer

Hva skjer med disse aktivitetene etter at Lisa sluttet den 1. mars?

Menighetsrådet vedtok i januar å lyse ut stilling som **trosopplærer / barne- og ungdomsarbeider**. Når dette leses, er vi kanskje i ferd med å tilsette en person som kan følge opp og videreutvikle de mange gode aktivitetene som er planlagt for den oppvoksende slekt. Det er en viktig oppgave, og vi er sterkt opptatt av å

finne en god medarbeider til sognepresten vår, Grethe Hummel, og staben i Kirkens Hus.

Så minner vi om den listen som sto på trykk i forrige nummer av menighetsbladet, der vi utfordret flere til å bidra med frivillig innsats. Denne listen vil du også finne i kirkene våre når du kommer til gudstjeneste. Ingen oppgave er for liten! Dersom du er blant dem som kan tenke seg å bake en kake og å koke kaffe til en kirkekaffe etter gudstjenesten, så er det fint om du gir oss beskjed. Det kan være så enkelt som en kake til én enkelt kirkekaffe, eller at du gjerne vil bidra på andre måter.

Det er fint og meningsfullt å arbeide sammen for den gode sak.

Med ønske om en god vår! Og husk: Du er alltid velkommen i kirken.

Du finner mer om menigheten på denne siden på internett: www.hvaler.kirken.no

Foto: Harald Nilsen

Under himmelbuen

Hva svarer du?

Hvis noen spør deg om du er kristen, hva svarer du? Kanskje ingenting, mange vegrer seg for å svare. Det kan være mange grunner til det. Noen føler seg ikke verdige nok til å svare et ja, og tenker på ord som personlig kristen og bekjennende kristen. Det er liksom ikke nok å bo i en kristen kultur og gå til kirke i begravelser. Andre ønsker ikke å svare ja, selv om det er det som ligger

hjertet nærmest. Det er for belastende å bli mistenkt for å være hengeshode, ordkløvere og bedrevitende moralister som vet hvordan andre bør leve sine liv.

Men la oss snu litt på flisa.

Hvis du blir spurt om du er muslim, buddhist, jøde eller hinduist er det lettere å svare da? For de fleste av oss er det antakelig det. For meg i hvert fall representerer de nevnte religioner fremmede skikker, fremmede leveregler, annerledes musikk og annerledes uttrykksformer.

Kristendom og folkekirke derimot kjenner jeg. Kirken står som en mastodont i samfunnet, både bokstavelig og i overført betydning. Vakre, utsmykkede kirkerom med kjent interiør som altertavler, døpefont, orgel og salmebøker.

Gangen i en gudstjeneste er ganske lik fra søndag til søndag, enten jeg går i kirke i Lofoten, på Geilo, i Oslo eller på Hvaler. Det er noe trygt og godt i det, noe som gir gjenkjennelse og røtter.

Selv går jeg til kirke fordi jeg trenger noe som er større enn meg selv, større enn verden, større enn hverdagslivets plikter og bekymringer, større enn sykdom og død. Noe jeg kan hvile i, lene meg på, dele med, enten det er glede, takknemlighet eller sorg. Noe som gir en ramme rundt - og en himmel over livet mitt. For meg er det den treenige gudskraften.

Men noen vellykket kristen person er jeg ikke, langt i fra. Jeg baler med mitt og er ikke flink verken til det ene eller det andre. Likevel tror jeg fullt og fast på at jeg blir sett av Gud, det synes jeg er godt.

Men det er mye ved kirken jeg ikke forstår eller gjerne kunne vært for uten. Jeg nevner i fleng: profesjonskamp og posisjonering, mørkemenn og -kvinner, eller populistiske og salgsorienterte prester. Eller hva med homofildebatten, hvem er verdig til Guds velsignelse? Viefraskilte-debatten, interessant for hvem? Neppe for den eller de som har et mislykket ekteskap bak seg og som ønsker velsignelse inn i et nytt forsøk.

Så rusler nå livet videre på det jevne,

og det kan være rent stusslig tomt i kirkebenkene og på stolene. Helt til julaften, da pynter vi oss og fyller fire gudstjenester bare på Hvaler. Er det ikke flott?

Det er det kulturelt kristne Norge som leer på seg. På samme måte som vi så det etter Utøya. Folk sto i lange køer for å komme inn i kirker og tenne lys. Fortsatt er det sånn at ved store gleder og store sorger så fyller vi kirkene. Når barn skal døpes, når ungdom konfirmeres og når vi gifter oss inviterer vi familie og venner til å feire sammen med oss i kirken. Ved livets slutt gjør vi det samme, vi tar farvel med våre kjære sammen med mennesker

som viser omsorg og empati. Og vi gjør det fra kirkerom og kapell. Ritualene gir oss trygghet, rammer, røtter og verdighet. Kulturelt kristen aktivitet berettiger kirkerommene og er samtidig alle menigheters vekstpotensial.

Selv er jeg sikker på at det også er noe mer. Så å være prest i en menighet må være verdens mest spennende, interessante og givende yrke.

Hva hadde du egentlig svart?

Mormor ønsker deg glad vår og god påske.

*Å leva, det er å elska
Det beste di sjel fekk nå;
Å leva, det er i arbeid
Mot rikare mål å trå.
Å leva, det er i livet
Å finna det største verd;
Å leva, det er å vinna
Til sanning i all si ferd.
Å leva, det er å leggja
All urett og lygn i grav;
Å leva, det er som havet
Å spegla Guds himmel av.*

Sommerens loppemarked

Først av alt vil vi takke hver enkelt av dere som har bidratt til og jobba med loppemarkedet/auksjonen til inntekt for barnesenteret Svetly Put i Kirgisistan! Etter å ha jobba med dette i 10 år, er engasjementet vårt like sterkt, selvom helsa skranter litt.

Årsaken til at loppemarkedet startet, var at Borghild og Terje besøkte Kristin i Kirgisistan og barnsenteret Svetly Put for første gang i 2001. Vi opplevde at senteret var et hjem for barna og ikke en oppbevaringsplass. Hver enkelt av barna blir tatt vare på ut fra de forutsetningene de har, blir oppmuntret til å utvikle evner og talenter. Senteret legger vekt på å hjelpe barna til kontakt med familien for

om mulig å kunne tilbakeføres.

På arbeidsstua får barna håndarbeidsopplæring. Filttøflene og julekrybbene som barna bl.a. lager, er blitt vel kjent og satt stor pris på i Norge. De som lager tingene, får en prosentandel av salget som spares i et banksystem og som barna kan bruke ved egne behov. De av barna som ønsker det, får også opplæring i frisørsalongen på Svetly Put. Barna liker fester og feiringer, - og, ikke minst, lage underholdning og opptre. De fleste som kommer, opplever for første gang å få feiret sin egen bursdag med kaker og gave.

Svetly Put, som til enhver tid har 50

barn, mottar ikke offentlig støtte. Inntektene fra loppemarked/auksjon dekker 3–4 måneder av driftsutgiftene. I tillegg mottar vi støtte fra privatpersoner og foreninger slik at vi dekker et halvt år av driften.

Vi håper at noen har anledning til å hjelpe til med henting og lagring i forbindelse med loppemarked/auksjon, da Svetly Put er helt avhengig av inntektene. Ta kontakt med Terje på tlf. 47 25 98 29.

PS:

Dere som er på Facebook kan følge med på siden vår "Svetly Put Barnesenter". Siden ble opprettet av noen venner i Oslo som nå gjør en innsats for å skaffe flere faste givere til SP. Bli vår "venn" og les oppdatert info om livet på Svetly Put og om innsamlingsaksjonene i Norge til drift av senteret!

Hilsen Kristin, Borghild og Terje

Barn leker. Svetly Put.

Aidai.

På arbeidsstua. Svetly Put.

Veien, samfunnets nervesystem

En dag i fjor oppdaget jeg et stygt hull i asfalten på den kommunale veien som går forbi hjemmet mitt. Som den geskjeftige kjerringa jeg er, tok jeg straks en telefon til Roy i kommunen og uttrykte min bekymring. Tenk om en motorsyklist, mopedist eller rett og slett en syklist skulle komme ned i der i mørket og skade seg.

Dagen etter hadde de flotte guttene fra vedlikeholdsavdelingen i kommunen tettet hullet, ny asfalt var lagt, og problemet løst. Et par mann, noen enkle maskiner, og vips, alt i orden.

Så i et glimt ser jeg veivokter Anders Olsen komme på sykkel fra Tobakksbukta ved Ørekroken, med skyffel, rive og pigghakke bakpå. Sommer og vinter var han på farten. Holdt dikene åpne, var på stadig ettersyn for å se hvor det nå var behov for grus eller skraping av veiene på Kirkeøy.

I dette arbeidet kom så faren min inn. Han var den som hadde "løyve" for lastebil og utførte derfor all slags transport for øyas befolkning, og vedlikehold av veiene var omtrent halvparten av hans arbeidsområde og inntekt. Dette foregikk sammen med Anders. En av de replikkene pappa aldri glemte var fra en dag i krigsårene da snøen lavet ned, de skulle ut med snøplogen, og de slet og

fikk ikke startet bilen med den forhatte generatoren. Da så Anders opp på pappa med et fortvilet og svettevått ansikt og sa med inderlighet i stemmen: «Du Richard, når denna krigen er over, da skal vi legge den greia her på fjellet der og fylle n med dynamitt, det skal bli meg en sann fryd!» Dette samarbeidet ble til et livslangt vennskap, og den merkelige skjebnen ville det slik at livet til Anders endte midt i arbeidsdagen, nærmest i pappas armer.

Når jeg tenker på denne delen av disse mennenes liv skjønner jeg egentlig ikke at det gikk an å utføre det arbeidet veiene medførte på den tiden med bare hendene. For noen krefter de hadde. Jeg vet hvor tungt det er å løfte en skyffel med grus, men her var det snakk om et par tonn på hvert lass, senere ble det 3,5 tonn med ny, større bil. Og grusen skulle ikke bare graves ut i sandgropa på Sandbrekke eller Reff og løftes opp på bilen, den skulle kjøres dit det trengtes, og hver skuffe skulle sprees ut for hånd. Jeg kan tydelig se den flotte svingen kroppen gjorde for å spre det best mulig ut. Så raket de over og kjørte for å hente neste lass. Ble det for ujevnt var det nemlig ikke blide syklistene de traff på. Det er ikke lett å sykle på nygruset vei...

Jeg ser av regnskapsbøkene at det ble

ganske mange lass hver dag de periodene dette foregikk, særlig vår og høst. Når så et område var ferdig, ble den tunge veiskrapa av jern hentet på Sandbakken. Den ble selvfølgelig også brukt hele året til å høvle ned »hestetråkket« midt i veien og jevne ut huller etter slitasje og kraftige regnskyll. Da måtte Anders opp på det harde jernsetet og ta styringen bak der, mens pappa kjørte. Hele tiden med et blikk på veien, og et bakover. Det var nemlig ikke helt ufarlig dette arbeidet. Hvis man traff en stein kunne skrapen gjøre et hopp, og da kunne stakkaren bakpå fort bli skadet der han satt på et sete med en stor fjær under som liksom skulle skåne kroppen oppå for resting, men som like godt kunne sende ham høyt til værs hvis uhellet var ute.

Det er utrolig hvor mye man kan lese ut av en gammel regnskapsbok. I september 1952 fikk lastebilen tipp. En mor-

som ting der er hvordan bilen ble fraktet til byen. Sørensen og Balchen skulle jo levere underet. Jo, da ble den fraktet på Ove Reinertsens båt til byen, Kr 60.-tenk, og tilbake med Jonas Emanuelsen kr 50.-. Konkurransen her kanskje, men det aller morsomste er at turene var forsikret! Tror neppe det ville vært mulig i dag, det var en ganske risikabel affære. Bilen sto på tvers på disse frakteståkene på solide planker lagt oppe på relingene, men vi får jo tro den var gjort forsvarlig fast...

Og hva skjer så med nye hjelpemidler? Jo gjetten om det ble flere lass grus hver måned. Nesten dobbelt så mye, og det er jo enkelt å forstå, nå måtte man jo bare laste på, ikke lesse av. Dette året ble det bygget ut skikkelig vei mellom Korshavn og Damyr også, så her har det vært mye lemping av stein og grus. Ikke rart pappa var sterk i klypa. Men ved slike utbyg-

ginger var det jo mange flere involvert, så her var det bare om å gjøre å frakte det som skulle til, så gjorde andre jobben på stedet.

Noe jeg også finner ut her er at det i desember og januar 1962-63 må ha skjedd noe stort arbeide ved Spjærøy kapell som det het da. Det dukker nemlig opp store bensinregninger fra Adele Olsen på Sand, og fergebilletter... Spennende. Ble parkeringsplassen anlagt da?

På den tiden hadde vi jo sjåfør Kåre Karstensen på bilen, en hedersmann som overtok omtrent da pappa begynte å kjøre buss, men en ting hadde pappa igjen av sin gamle jobb – snøplogen. Så merkelig det er å skrive det ordet, det heter ikke det på Hvaler. Snøplauen heter det. Det var jo en del snørike vintre på den tiden, og rutinen da var å høre nøye på værmeldinga, sette klokka på vekking ved tretiden på natten, kikke ut og håpe det ikke hadde kommet noe. Hadde det kommet nok, ja så var det bare å sjekke om kjettinger og alt var

klart, sette plauen foran bilen og gi seg i vei. Jeg husker han sa en gang: «Når jeg sitter der og skramler forbi hos folk klokka fire – fem om natta så tenker de som våkner, ja, ja, nå er Richard ute med plauen, og så snur de seg og sover videre.»

Det kan nok tenkes han var litt trøtt den natta, men veien måtte jo være åpen på morgenen. Folk skulle fram, og han selv skulle antakelig ut med bussen. Tror ikke det fantes noen arbeidsmiljøbestemmelser for dette på den tiden.

Når jeg nå tenker på alle de menneskene som levde av tungt, manuelt arbeid og ser på samfunnet i dag, med alle oss overvektige, hvor det ser ut som både unge og gamle må på treningssenter for å holde seg i form, ja da kan man ikke ønske blodslitet tilbake, men kanskje vi hadde hatt godt av å ta et tak med spade og hakke i blant i stedet for å ringe etter minigraveren for den minste jobb... eller

STRIKK EN LAPP – VARM EN BABY

For et år siden nå hadde vi en liten artikkel i menighetsbladet, ang. prosjektet «strikk en lapp – varm en baby».

Her var det snakk om at alle som har muligheten til å bidra, enten med en liten strikket lapp på 15 x 15 cm., eller mange, eller hele tepper, luer og sokker, kunne levere dette til Torild for videresending til et barnesykehus i Okhalunga, Nepal.

Jeg vil nå takke for den store responsen denne artikkelen ga, men vil også minne om at jeg fremdeles gjerne mottar strikkevarer for videresending. Ta gjerne kontakt med meg på Mob.tlf. 90622949.

Artikkelen har resultert i at flere flittige damer på Hvaler har levert over 100 par babysokker, en del baby-luer, flere babytepper og massevis av lapper som jeg har montert ferdig til babytepper på ca. 1x1 m.

Dette er så videresendt til min søster i Stavanger. Hun arbeider på en barneskole som har kontakt med et norsk legepar på sykehuset i Nepal. Vi har fått mail tilbake fra sykehuset, med bilder av nyfødte babyer som har vært pakket inn i herlige fargerike tepper fra Norge.

Gleden er stor over gavene fra Norge, men behovet er umettelig, så vi håper fremdeles på hjelp fra flittige fingre. Og for vår egen del er følelsen og tanken på å ha bidratt med noe, lite eller stort, god å ta med seg videre.

**Med hjertelig hilsen fra
Torild Nordeng**

Bunadsøm på Søndre Sandøy

Hvaler ligger badet i sol igjen etter mye regn og ruskevær. Ikke en sky er å se. Jeg er på vei til Unn Sigmundsdatter Skibekk som er bunadtilvirker og driver egen systue på Nedgården på Søndre Sandøy. -Kom inn! Unn åpner og tar smilende i mot. Snart sitter vi på kjøkkenet med flott utsikt til Skjærhaldsfjorden som i dag ligger speilblank. Praten går lett, og Unn byr på deilig kaffe og kjeks.

– Jeg har bodd fast her på Nedgården i 11 år nå og trivs svært godt. Jeg er opprinnelig fra Halden og ferierte mye på Stuevika som liten og noe også opp gjennom årene. Søndre Sandøy er en nydelig øy. Her driver jeg nå egen systue. Butikken har jeg gitt navnet «Unn deg design». Vi har innredet et lyst og fint lokale på låven rett over veien for den gamle landhandelen, som mannen min, Rolf Olsen, drev i mange år. Systuen er

mitt arbeidsrom og også mitt hobbyrom, og veven er på plass. Det er nok å gjøre, henvendelsene er mange. Etterspørselen og interessen for bunader er stor. Bunad er jo anvendelig i mange anledninger året rundt, både til 17. mai, konfirmasjon, brylluper, barnedåp, selskaper og til jul. Den er virkelig på mote i alle aldersgrupper.

I tillegg til å sy bunader holder jeg kurs for dem som vil sy selv. Ukentlig veileder jeg åtte deltagere i å sy sin egen Østfold festbunad. De er alle fra før ganske erfarne innen søm og broderi. Kurset holdes i regi av husflidslaget i Fredrikstad og går over 96 timer, fordelt på to semestre. Kursdeltagerne må sy flittig hjemme også, skal de bli ferdige innen kurstiden. Jeg er også tilknyttet Hvalerdraktstua på Asmaløy. Hvalerdrakten er pen og anvendelig. Blomsterbroderiene er inspirert

av Hvalers flora. Nyperose, strandnellik, røsslyng, strandstjerne og flere andre er representert. En nydesignet hvalerdrakt for menn er også snart klar til produksjon.

Vi er et team på tre-fire som jobber i Hvalerdraktstua. Vi har et trivelig og entusiastisk miljø. Arbeidsplassen er fint tilrettelagt med mye lys og godt utstyr. Samtidig som det er interessant å drive for seg selv er det også fint å jobbe sammen med andre innen dette yrket. Med den gode fergeforbindelsen fra Nedgården til Skjærhalden er det helt greit å pendle til jobb. Overfarten kan dessuten benyttes til håndsøm. Har man det travelt føles det meningsløst å sitte med hendene i fanget. Rolf har for lenge siden vennet seg til at det nesten alltid er med et håndarbeid i sofakroken om kvelden.

I min egen systue går det mest i østfoldbunad og Løkendrakt, men også andre klær. Løkendrakten er også fra Østfold, designet for noen år siden og med dekor inspirert av et rose malt skap fra distriktet. Man står egentlig helt fritt når man skal velge bunad og kan ta den man liker

best, men ekstra hyggelig er det å ha tilknytning til stedet bunaden kommer fra.

Det er tilfredsstillende å ha et skapende yrke. Jeg har alltid vært opptatt av håndarbeid. Når jeg tenker tilbake, har jeg hatt behov for å skape og være kreativ helt fra jeg var liten. Mormor og mor strikket, heklet og sydde. Deres iver etter å skape noe med hendene smittet over på meg. Jeg ville lære jeg også. Dukkekler sydde jeg tidlig selv. Senere ble det utdanning innen søm, og i Halden etablerte jeg min første systue. Jeg hadde også ansvar for kostumesøm til byens amatørteater.

I noen år var jeg ansatt på Det Norske Teatret i Oslo med scenetekstiler som arbeidsfelt. Jeg har også jobbet som kostumesyer samme sted. Tiden på Det Norske Teatret var en interessant periode for meg.

Interessen for bunad har jeg alltid hatt. Etter en tid bestemte jeg meg for å ta svennebrev som bunadtilvirker. Utdannelsen er treårig. Selv om jeg var utdannet i søm fra før, var det selvfølgelig mye

nytt å lære. Pensumet var omfattende og inkluderte drakt- og bunadshistorie, materialkunnskap, stingtyper og sømteknikker, brodering, mønsterforming og søm av kvinnebunad og mannsbunad. Bedriftslære var også blant fagene.

Å sy bunad er tidkrevende. Man må være pinlig nøyaktig. Stingene er små både på drakt og skjorte, og det er mye håndsøm også i monteringen. Jeg kan ellers nevne at det er blitt vanlig å gruppere bunader i fem kategorier, utarbeidet av Bunad- og folkedraktrådet som holder til på Fagernes. Kategori 1 omfatter bunader som har lange tradisjoner, f.eks setesdalsbunad og rutiliv og rondastakk fra Gudbrandsdalen. Østfold mannsbunad hører til i kategori 3, de fleste plaggene er kopier av gamle klesplagg funnet på en gård på Idd. Helt nykomponerte drakter hører til i kategori 5.

Når det gjelder bunader og folkedrakter er interessen helt unik i Norge. Jeg leste

for ikke lenge siden at 40 % av norske kvinner og 15% av mennene har bunad. I de siste årene er det faktisk mennene som har stått for en del av salgsøkningen.

Skal jeg komme med noen gode råd om oppbevaring av disse verdifulle og flotte draktene, vil jeg nevne at en bunad bør henge luftig, helst i en stoffpose. Er det kommet flekker på, må de fjernes så fort som mulig. Bunadsskjorta vaskes etter bruk, men strykes like før bruk. Da unngår man at den blir gul og misfarget. Vask lin- og bomullsskjorta så skånsomt som mulig i så vidt lunkent vann og helst for hånd. Slik bevares skjorte og broderi best.

Jeg trives godt med å bo på Søndre Sandøy, drive egen systue og fylle dagene med det jeg liker aller best. Det er et privilegium, sier Unn.

Ellen

Trivselstralletrillerne

Det er akkurat i brekket mellom høst og vinter på Hvaler. Vinden og regnet har slått seg sammen med temperaturen og mørket, og folk som møter hverandre sier helst: "Nei, nå var det utrivelig!"

Men innenfor veggene på Dypedalsåsen Sykehjem er trivselen på topp. Faktisk er det ekstra koselig denne gustne senhøst-onsdagen. Det er trivselstralle-kveld.

Wenche Sture, Kirsti Gjulem og Trine Johannessen fra Sanitetsforeningen går fra rom til rom med snadder på hjul. Ikke helt ulikt flyvertinner, tilbyr de beboerne på Dypedalsåsen oppskåret frukt, snacks, mineralvann, sjokolade – eller en paraplydrink til den som har lyst på en bitteliten fest på lille-lørda'n.

– Vi opplever at de eldre setter veldig stor pris på tralla, sier Wenche.

Hun kan fortelle at sanitetskvinnene har trillet trutt annenhver onsdag siden slutten av april, og at tilbudet er kommet for å bli.

– Vi samarbeider tett med personalet her på Dypedalsåsen, og både de ansatte og beboerne selv forteller at dette er noe de setter stor pris på. Viktigst av alt er kanskje at vi har tid til å sette oss ned og prate og tøyse litt, sier hun.

I spisestuen sitter Johan Barthol Holm (85) fra Kirkeøy og nipper til en romslig konjakk.

Et langt liv i utenriksfart og shipping har ført ham til mange eksotiske steder i verden. Blant annet var han i mange år Fearnley & Egers mann på skipsverft i Sør-Korea. Nå har han "lagt til kai" på Dypedalsåsen.

– Alle her venter på at jentene skal komme med tralla. Det er så hyggelig med noen avbrekk. Dagene kan jo bli ganske like når man ikke kommer seg rundt på samme måte som før, sier han.

Barthol kan ikke få skrytt nok de tre damene som kommer med tralla full av trivsel. Sanitetsdamene på sin side sender rosen videre til personalet på Dypedalsåsen og til støttespillere i lokalsamfunnet.

– Vi har fått mye støtte. Senest i sommer fikk vi 1500 kroner fra Hattefestivalen. I tillegg har vi mottatt testamentariske gaver som kan holde tralla trillende i lang tid, smiler Wenche, Kirsti og Trine.

Knut H. Adamsen (tekst og foto)

Jan Groth i Hvaler kirke

Torsdag 7. februar gjestet Jan Groth Hvaler kirke. Han sang i hovedsak sanger av Aage Samuelsen, men også noen av sine egne. Og for en stemmeprakt denne mannen fremdeles har. Han er en formidler av rang, og tar vare på alle valører av sangene, fra det helt såre, våre og mollstemte, gjennom det glade og frimodige budskapet til bluestoner og mer rocka fremføringer av tekstene. Han akkompagnerte seg selv på gitar på en fremragende måte, og gitar-soloene hans var helt rå.

Innimellom sangene fortalte han åpent om en barndom preget av 50- og 60-tallets kristendom, med begrensinger, regler og hensyn til hva som kunne vekke anstøt som viktige ingredienser. Bedehuset på Greåker var hans annet hjem.

Heldigvis fikk søstera hans en gitar da han var 11 år gammel, og fra da av begynte han å øve på gitaren. Av onkelen sin fikk han låne en grammofon og Aage Samuelsen plater, som han lyttet til og prøvde å fravriste grep og teknikker. Jan fortalte at han hadde vært opptatt av Aage Samuelsen helt siden ungdommen, og at han mang en gang hadde tatt Aage i forsvar og måttet tåle mange harde ord for hans skyld.

Jan hadde mange kloke betraktninger og morsomme innspill, selvironi og et kjærlig skråblikk på kristne menigheters misforståtte opptatthet av å slå hverandre

i hodet med hvor ulike de var.

Jan fikk god kontakt med publikum, han bød på selv både i ord og toner og vekslet mellom stort alvor og stor humor. Til tider skyllet latteren som bølger gjennom kirken.

Jan Groth er en kunstner med mange fasetter, han har skrevet hundrevis av sangtester, og er glad for at noen av tekstene hans er med i den nye salmeboka. Han har turnert til de fleste land i Europa med Aunt Mary, Norges første tungrock band. Han har bidratt til mange andre artisters utgivelser i tillegg til uttallige egne, og hans musikalske interesser spenner fra bedehussanger og salmer via blues og visesang til hard rock.

I Hvaler kirke ga han oss et knippe av

Aage Samuelsen sine både kjente og litt mindre kjente sanger, i tillegg et par av sine egne. Alle vakkert, gladlynt eller røft innpakket etter stil og egenart. For denne publikummer ble høydepunktene "Si meg hvorfor gråter du" og "O Jesus Du som fyller alt i alle". Fantastiske tekster, flotte melodier perfekt framført, det kan ikke bli bedre.

Jan Groth fortalte at disse sangene hadde han framført for kongen og dronningen ved to anledninger, og da skulle han gjerne ha visst om ikke mor og far hadde vært litt kry av ham.

Så tror du kanskje at vi møtte en jålete, og selvoptatt og blasert artist, men da tar du feil. Vi møtte en hyggelig, åpen og ydmyk mann som var i god kontakt med jordsmonnet sitt fra Greåker. Han skapte en varm, morsom, alvorlig og hyggelig kveld i Hvaler kirke som ga energi og overskudd. Jeg er svært glad for at jeg var der og fikk del i denne kvelden.

Tusen takk Jan Groth.

Noen ord om Aage Samuelsen

Aage Samuelsen, også kalt Broder Åge, ble født i 1915 i Skien.

Han startet sin musikerkarriere i danseband, og var i perioder plaget av alkoholmisbruk. I 1931 ble han omvendt første gang, i den store kristne vekkelsen som gikk over landet, men dette fikk ingen varig virkning. I 1944 ble han omvendt på ny, og han gikk inn i pinsebevegelsen Tabernaklet i Skien. Her ble han en frimodig predikant og bekjenner, og hans friske uvørne og humoristiske stil vant mange tilhengere, men også motstandere. Hans kontroversielle måte å opptre på og hans syn på helbredelse, skapte splid blant pinsevevne. Det kom til en åpen konflikt og brudd med pinsebevegelsen i 1957.

Etter dette stiftet han sin egen menighet med navnet Maran Ata. Senere ble det brudd også mellom ham og Maran Ata, og han dannet Vekkeropet Maran Ata, som imidlertid aldri ble noe annet enn en tilsynelatende organisasjonsmessig forankring for personen Aage Samuelsen.

I de siste årene han levde, vokste det fram en ny interesse for Aage Samuelsen som person og for hans sanger. Han ble invi-

tert til å opptre på Momarkedet og liknende arrangement, men det var først og fremst artisten og entertaineren Aage Samuelsen folk ville høre, ikke predikanten.

Mot slutten av sitt liv kjøpte han Dalen Hotel i Telemark, og hadde store planer om å gjøre dette til et senter for kristen virksomhet. Uerfaren som han var i forretninger, ble han offer for flere useriøse «investorer», og hele prosjektet endte i et økonomisk kaos. I 1987 døde han av et hjerteinfarkt. Det er grunn til å tro at alt oppstyret rundt hotellet bidro til dette.

Aage var gift med sin Lisa og var far til 5 barn.

Hvaler menighets påskesalme

Gerd Ebbesvik Nilsen skrev i januar 2013 Hvaler menighets påskesalme!

Menighetsbladet ønsker i den forbindelse å presentere for leserne hvem Gerd er og hva som blant annet gir henne kraft og glede i hverdagen.

Sunnmøringen Gerd fra Bergen, bosatte seg i 1988 på Ødegårdsfeltet, Vesterøy. Hun og mannen Harald flyttet til Hvaler med Therese og Maria på den gang 1 og 2 år.

Etterhvert ble hun en av lederne for menighetens barnekor. Barnekoret fremførte i flere år julespillet "Jesusbarnet". Dette julespillet ble sunget og spilt flere år på julaften i Hvaler Menighet og på en barneskole i Fredrikstad. Gerd var tekstforfatter og komponist.

For noen år tilbake ble livet til Gerd forandret på grunn av utfordringer knyttet til fysiske plager. Midt i alle utfordringene opplevde hun en ny ro og stillhet

som gav henne mentalt rom til å skrive mer.

Da datteren Maria, skulle gifte seg, skrev Gerd en vakker bryllupssang med melodi til.

Like etterpå spurte vår tidligere sogneprest Tore Thorkildsen om Gerd kunne skrive en dåpssalme til bruk i Hvaler menighet. "Et nytt liv bæres frem til dåpen", ble da resultatet. En glad salme med en tekst som forteller om den imøtekomende og brobyggende Jesus!

Gerd forteller at skriveprosessen alltid starter med en melodi hun går og nynner på, så får hun klart for seg hva teksten skal handle om. Ut av dette formuleres glade tekster som er gode å synge. Tekstene til Gerd, og de er det blitt mange av etterhvert, har et tydelig budskap om glede i seg. Med sitt liv budbærer Gerd et positivt syn på livet. Hun ønsker å vise at kjærlighet og godhet i hverdagen er livgivende krefter.

Like over nyttår undret vår nye sokneprest Grethe seg på om vi på Hvaler hadde en spesiell påskesalme vi pleide å synge?

Ut av denne undringen kom forespørselen til Gerd. Gerd forteller om hvordan salmen ble til "Via Dolorosa". Både melodi, tittel og innhold kom som en klar tanke og tone til henne.

Via Dolorosa er den veien Jesus gikk langfredag opp mot Golgata for å bli korsfestet. Via Dolorosa er symbolet på lidelsens vei. Jesus gikk den veien for å

vise sin og Guds kjærlighet til oss. Alle har vi utfordringer i våre liv. Via Dolorosa er symbolet som viser veien Jesus vil "gå" sammen med oss i vår hverdag når den blir tung å "gå" alene. Kjære Gerd! Takk for at du ville skrive denne salmen til Hvaler menighet! Leserne kan her lese teksten og gjerne synge den med melodien Gerd har komponert. Takk til kantor Ken Phillips som har hjulpet til med harmoniseringene!

Inger-Lise Ottersund

Via Dolorosa

Gerd Ebbesvik Nilsen

Gerd Ebbesvik Nilsen

1. Vi - a Do - lo - ro - sa, tun - ge skritt å gå. Vi - a Do - lo -
2. Vi - a Do - lo - ro - sa, him - lens lys steg ned. Vi - a Do - lo -
3. Vi - a Do - lo - ro - sa, spor som vi - ser vei. Vi - a Do - lo -

ro - sa, mør - ket fal - ler på. Vi - a Do - lo - ro - sa,
ro - sa, kom med bud om fred. Vi - a Do - lo - ro - sa,
ro - sa, bæ - res frem av Deg. Vi - a Do - lo - ro - sa,

en - som ble Din vei. Vi - a Do - lo - ro - sa, man - ge
kjær - lig - he - tens vei. Vi - a Do - lo - ro - sa, nå - dens
lov - sang fra et kor. Vi - a Do - lo - ro - sa, håp og

ven - ner svik - tet Deg.
bud - skap gitt av Deg.
fred for den - ne jord.

Surrealistisk!

Det var noe ”overvirkelig” eller surrealistisk ved det som skjedde. Det er ikke til å undre seg over at folk rundt Jesus ble forundret. Gjennom de drøye tre årene som disiplene fikk oppleve Jesus, skjedde det så mye de ikke kunne forklare. Og enklere ble det nok ikke den siste påsken.

Surrealistene malte bilder der alt som er fremstilt i maleriet er svært realistisk, så realistisk at tilskueren kunne gjenkjenne virkeligheten og tenke på egen erfaring. Alt det kjente ble satt inn i en sammenheng som var merkelig. Ved å vekke uro og reaksjoner, tvinger de tilskueren til å se ting på en ny måte. ”Nattverden” av Salvador Dalí fører seg inn i rekken: en ny måte å fremstille det gamle motivet på. Og dette tvinger frem en ny erkjennelse av hva det er som egentlig foregår. Det var en temmelig sterk tradisjon for hvordan en skulle male nattverdscenen, og hvis vi husker hvordan Leonardo da Vinci malte nattverdscenen, så var det en nærmest ”historisk

dokumentasjon” på hva som hendte. Slik skulle det fremstilles. Men da Salvador Dalí malte sitt bilde i 1955, var de ikke lenger bundet av den tradisjonen. Folk var ikke mottakelige heller for en slik gammel uttrykksform.

Salvador Dalí malte teologi. Nattverden er ikke lenger bare måltidet. Det er nesten ikke mat på bordet. Nei, nattverden er noe som kommer utenfra, fra noe utenfor oss selv, fra kosmos. Nattverden er utenfor menneskets erfaring, det som skjer i nattverden er utenfor det mennesket kan fatte. Gud er til stede i brødet og vinen som står på bordet.

Det er nesten som å se på et fotografi. Se bare brettene i den stive duken, refleksjonen fra den røde vinen. Disiplene er så realistiske at en skulle tro de var av kjøtt og blod. Jesus, derimot, er gjennomsiktig, og over ham er det en overkropp med utstrakte armer, som korsfestelsen, og opp mot himmelen. Se på hendene til Jesus: med en hånd peker han på seg selv, med den andre peker han oppover mot

den andre kroppen. Se linjene som går fra brødet på duken, til Jesu gester og til den oppstandne kroppen. Det forklarer hva nattverdelementene er: ”Dette er min kropp.”

Så er det malt et vakkert landskap. Det er øde og en dis av sol er over sjøen. Tre båter ligger på vannet – også det et bilde på hva vi har kunnet lese tidligere i evangeliene?

Jeg ser fortvilelse i de bøyde hodene. Fortvilelse fordi disiplene har fått høre om at en av dem skal bidra til at lidelsen og døden skal komme. Det er kanskje det mest menneskelige uttrykk. Døden skal gjøre sitt inntog – og det vitner om den skjøre og tynne veggen som vi har mellom livet og døden. Vi merker det godt: Vår bygd, vår nasjon, mange nasjoner – er preget av de tragediene vi også i år er rammet av. Det er ikke til å undres over om menneskets tanker veksler mellom fortvilelse og sinne. Mellom angst og utmattelse. Altfor mange mennesker blir rammet av uforståelige tragedier. Hus og leiligheter står tomme og taler om at dødskrefter og ødeleggelser fremdeles er en del av denne verden. Pulter i klasserom vil fortsette å vente på sine elever. Kontorlandskap og bedrifter opplever ikke lenger en medarbeiders smittende latter. Lærerværelser venter forgieves på trofaste lærere i sine aller beste år. Det er mange som merker at det røyner på.

I en slik situasjon er det ingen som fristes til å si noe stort om lidelsens mening. For den er der ikke. Ingen prest kan klare å si frem noe forslag til forklaring på det som er skjult og fortvilet. For det er ingen forklaring. Det eneste vi har er hender som rekkes frem. Som tomme skåler.

Men i maleriet bryter påskemorgen og lyset inn i skjærtorsdager og de lange fredagene. Håpet gir seg ikke før det lyser inn i mørket. Forventningene til dagene og årene som kommer, kjemper seg vei gjennom våre savn. Som mennesker er vi omringet av både erindringer og minner om en fortid, og samtidig bærer mennesket i seg håpet for fremtiden. Det er kort avstand mellom skjærtorsdag og påskemorgen. Det er tynne vegger mellom liv og død.

Sorgen og gleden skal få tid og språk i Guds nærhet. Nattverd måltidet skal gi oss del i alt dette, sammen med alle de andre som gjennom generasjoner har tatt i mot Jesu kropp og blod. Kanskje det er derfor at alterringene ofte er en halv sirkel. Det finnes en halv sirkel til. Der kneler kanskje de generasjonene som har gått foran oss, men sammen med oss.

God påske!

Jan Olav Aarflot

Salvador Dalí

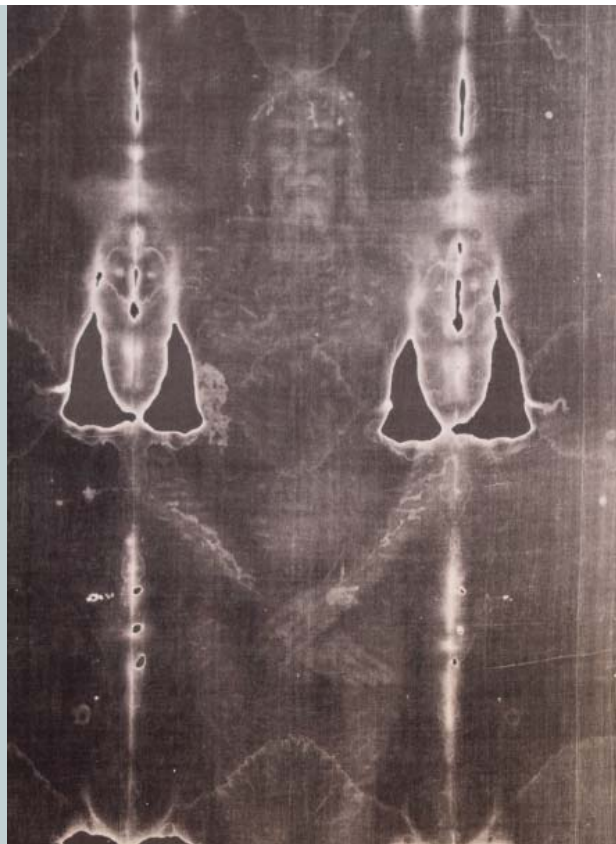
Salvador Dalí (1904 – 1989) kom fra Spania, utdannet i Madrid. Dalí kom i kontakt med surrealistene og ble en av deres ledende skikkelser. Dalí bygger i sin kunst først og fremst på overraskelsesmomentet, og med en fotografisk nøyaktighet søker han å gjengi fantasiens og det irrasjonel-

les verden. Han har vært sterkt engasjert i arbeidet med reklame, film og teater. Surrealismen skulle, med in-

tellektets hjelp, blande drøm og virkelighet, bevissthet og ubevissthet. Dalí's hallusinatoriske drømmelandskaper, malt med skarpe detaljer i en gammelmesterlig akademisk stil, påvirket sterkt den surrealistiske bevegelsen. Karakteristisk er kombinasjonen av ulike gjenstander i nye og overraskende konstellasjoner. (Fritt etter SNL og Wikipedia)

Jesu likklede

Våren 2010 ble Likkledet i Torino stilt ut i domkirken der i byen, lengst nord-vest i Italia. I løpet av en drøy måned kom det to millioner mennesker fra hele verden for å se, deriblant undertegnede. Det ble en sterk opplevelse. Under framvisningen i 1978 kom det 100.000 hver dag i 35 dager!

Dette likklede er i særklasse det objekt i verdenshistorien som vitenskapelig sett er grundigst undersøkt. Kledet er et vevd tøyestykke av lin på drøye 4 x 1 meter, og det bærer avtrykket av en korsfestet og tornekronet mann. Mange er overbevist om at dette er Jesu likklede. Har de rett?

Den sveitsiske professoren Max Frei-Sulzer er en av mange som har deltatt i forsøket på å løse gåtene omkring Lik-

kledet i Torino. Han hadde doktorgrad på blomsterstøv og visste utmerket godt at hver enkelt blomsterart har et svært egenartet utseende på sitt pollen. I blomstringstiden fyker dette rundt overalt i vinden.

I 1973 tok Frei-Sulzer pollenprøver fra kledet, og han brukte de neste to årene på å analysere dem. I mikroskop fant han ca 50 forskjellige slags pollen, og disse blomsterartene kunne han etter hvert fastslå stammet fra Torino-området, fra Sør-Frankrike, fra Istanbul-området, fra Urfa-området i Sør-Tyrkia og fra Jerusalem. Dette er helt i tråd med Likkledets tradisjonelle og skrevne historie. De siste 40 årene har en mengde vitenskapsmenn og -kvinner fra femti ulike forskningsgrener forsket på kledet.

I 1988 ble det tatt en C-14-datering av kledet, og konklusjonen ble at Likkledet var laget en gang mellom år 1260 og 1390. Senere viste det seg imidlertid at denne prøven ble tatt på et hjørne av kledet som var blitt reparert etter en brannskade i 1532. Det var med andre ord den innvevde lappen som ble tidfestet.

Men la oss tenke oss at en svindler laget kledet rundt år 1300. Da må denne svindleren ha vært utrolig dyktig:

Han må ha oppfunnet fotografieringskunsten 530 år før oppdagelsen egentlig ble gjort. Personen på kledet er nemlig gjengitt som et fotografisk negativ, uten spor av maling eller andre stoffer.

Svindleren må ha oppdaget blodomløpet 330 år før William Harvey. Rester av vene- og arterieblod befinner seg på helt riktige steder på kledet.

Svindleren må ha utstyrt kledet med ulike typer pollen fra flere steder rundt Middelhavet. Dette var 300 år før mikroskopet ble oppfunnet. Hvordan kunne en person på 1300-tallet vite at hver enkelt plantearts pollen har sitt spesielle utseende? Man må nemlig mikroskopere dette 100-1000 ganger for å kunne se det.

Han framskaffet romerske mynter, "leptoner", fra år 29 og 30 og la dem over øynene på den døde personen. Myntavtrykkene på kledet har innskriften TIBERIOU KAISAROS ("tilhørende keiser Tiberius", som var keiser på Jesu tid).

Svindleren må på en genial måte ha greid å plassere ca 120 slagmerker av en romersk pisk på kledet. Det er så nøyaktig utført at en kan se av

mønsteret at den ene som slo, har vært litt høyere av vekst enn den andre.

Han skapte et bilde ved en metode som også i vår tid er helt ukjent: Bildet er retningsløst og oppfattes best på fem meters avstand. Det har tredimensjonale proporsjoner når det betraktes gjennom moderne apparater. Hvem kunne skape et slikt bilde for 700 år siden?

Det vrirler av store og små blodflekker på kledet, både fra piskeslagene og fra tornekrone. Disse har størknet og klistret seg til hud og hår på mannen. Men alle flekkene viser seg ved omhyggelig mikroskopering å være "urørte". Det finnes ingen tegn til at kledet er blitt "revet av" for å befri ham fra det. Den korsfestede mannen har simpelthen "forsvunnet" ut av kledet og etterlatt et fotografisk avtrykk på stoffet.

Vi kjenner bare én eneste person gjennom historien som både er korsfestet på romersk vis og som ble tornekronet: Jesus fra Nasaret.

Vi kunne ha forlenget listen med en lang rekke detaljer som viser at kledet etter all sannsynlighet er Jesu eget likklede. Stadig flere personer interesserer seg for kledet, og det finnes masse stoff om det på internett. Et godt sted å starte er www.shroud.com. Fordi vitenskapelige undersøkelser blir sannhetsvitner om Jesu oppstandelse, er Likkledet i Torino blitt et tegn for vår tid. Vitenskap og tro ser faktisk ut til å gi samme svar. Det pirrer i hvert fall min nysgjerrighet!

Jostein Andreassen
jostandr@broadpark.no

Ung komponist

Når biskop Atle Sommerfeldt og hans følge, skrider inn i middelalderkirken på festgudstjenesten 2. juni under bispevisitasen, er det til helt spesiell musikk. Det er norsk musikk, og det er en urframførelse de frammøtte får høre. Verket er komponert av en Hvalergutt som også er med i årets konfirmantkull. Hans navn er Thomas Haugholt og han er fra Skjærhalden. Menighetsbladet fikk treffe ham en ettermiddag i Hvaler kirke, i forkant av ukas konfirmantforberedelser for et intervju.

Hei Thomas, kort fortalt, hvem er du?

Jeg heter Thomas Haugholt, bor på Skjærhalden og innimellom på Rolvsøy, der min pappa bor. Ellers går jeg på Hvaler ungdomskole i 9. klasse og er 14 år.

Hvilke hobbyer har du?

Jeg går på TaeKWon Do en gang i uka i Fredrikstad, ellers spiller jeg piano med Ken Phillips. Det blir også mye data og

mye annen musikk. Jeg hører helst på elektromusikk.

Hvordan har det seg at du valgte piano som instrument?

Etter å ha prøvd flere instrumenter falt det seg naturlig for meg med piano og keyboard, og det tror jeg er et riktig valg.

Ettersom du spiller med Ken, har du fått prøve orgelet i kirken?

Det har jeg, og det var utrolig kult, men veldig vanskelig å spille på. Jeg liker mye bedre å få spille på flygelet.

Når begynte du å komponere?

Det tror jeg var ca ett år siden. Jeg kjøpte et dataprogram for komposisjon. Der kan jeg legge inn en melodi å bygge på med forskjellige instrumenter og stemmer etter hvert. Musikken blir liggende på PC-en så det er lett å redigere underveis.

Har du tenkt å utdanne deg innen musikk?

Det vet jeg ikke. Jeg har tenkt å legge en

del musikk ut på "You tube" og se på reaksjonene. Vil gjerne få det vurdert før jeg tar noen valg på det. Jeg har egentlig veldig lyst til å jobbe innen forsvaret, der det er mange muligheter, fra ingeniør til marinejeger. Kanskje litt vanskelig å kombinere marinejeger med musikk, men jeg får se. Jeg er veldig ung ennå. Thomas begynner å bli utålmodig nå. Han hører de andre konfirmantene er i gang i kirken og vil gjerne være med de andre.

Et siste spørsmål Thomas. Hvordan liker du konfirmantforberedelsene?

Kjempebra! Vi opplever mye og har det kult sammen. Gleder meg veldig til

leirturen til Tjøme. Det blir til og med ferjetur.

Jeg takker Thomas for praten. Han spretter opp og forsvinner inn i kirkeskipet sammen med de andre konfirmantene. Vi andre kan bare glede oss til bispevisitasen og urframførelsen av verket som går i taktart fire, men Thomas bedyrer at det på ingen måte er en marsj. Stykket er skrevet for orgel og trompet hvor trompetstemmen er relativt krevende. Møt opp i Hvaler kirke søndag 2. juni og nyt musikken til Thomas Haugholt framført av Ken Phillips på orgel i tillegg til trompetstemmen.

rbj

Thomas Haugholt ved flygelet.

Takk for nå kjære Lisa

Rett før jul fikk vi en trist beskjed om at Lisa har sagt opp sin stilling som kapellan i Hvaler menighet. Lisa har hatt et særlig ansvar for trosopplæringsreformen; barne- og ungdomsarbeid. Vi har bedt om – og fått et lite intervju til MB:

MB: Fortell litt om utdannelsen din.

– Jeg er utdannet ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Hovedoppgaven min skrev jeg innenfor faget Sjelesorg, med fokus på den gode og skapende samtalen. Jeg stortrivdes som student og liker fortsatt å sette av tid til dypdykk i de teologiske fagområdene.

MB: Når kom du til HVALER?

– Jeg kom til Hvaler menighet som vikar i begynnelsen av september i 2007. Det betyr at jeg har arbeidet her i 5 ½ år. Oj, så fort tiden går! Rett før sommeren samme år var jeg i mål med 6 års studier ved Det teologiske fakultet. Etter avsluttet studium var jeg sommervikar i Østre Fredrikstad kirke. Deretter bar det ut til Hvaler-øyene! Så det var en helt fersk prestespire som den gang overtok stillingen som Barne- og ungdomsprest i Hvaler menighet.

MB: Hva har vært hovedoppgavene dine?

– De 5 siste årene har Den norske kirke sjøssatt 3 store reformer; gudstjenestereformen, trosopplæringsreformen og diakonireformen. Mine arbeidsoppgaver

har vært knyttet opp mot de to førstnevnte reformene. Men helt i starten av prestearbeidet mitt på Hvaler så gikk det jo selvsagt også mye tid til å bli kjent på kulturen og menneskene her. Som helt nyutdannet så tar jo også arbeidsoppgavene ekstra lang tid fordi man ikke har noen erfaring eller tidligere materiale å flyte på. Jeg husker at det var en krevende, men utrolig spennende tid! De siste 3 årene er det særlig trosopplæringsreformen som har fylt mesteparten av arbeidstiden min. Trosopplæringen i Den norske kirke fokuserer på barnets og de unges plass i kirken. Tro, Håp og Kjærlighet er kjernen i trosopplæringen. Det er ikke å ta hardt i når jeg sier at dette har vært et krevende pionerarbeid for alle kirkelige ansatte som har vært involvert i prosessen. Men det har vært helt nødvendig og svært viktig arbeid. I kirkelivet her på Hvaler begynner vi nå å høste gode resultater av dette arbeidet. I tillegg til dette kommer de ordinære presteoppgavene som er å forrette i gudstjenester, viselser og gravferd.

MB: Hva har vært bra, morsomt, vellykket?

– Noe av det aller første jeg husker er konserten vi arrangerte i Hvaler kirke med Odd Rene Andersen. Vi fikk tak i 30 ungdommer som skulle være kor. Det var gjennom det arrangementet at jeg også kom i kontakt med mange av de frivillige som har fulgt meg siden. Det var nervepirrende med et så kostbart arrangement, men det gikk veien og ble knallbra! Når jeg ser tilbake nå så ser jeg med litt forundring at det meste i grunnen har endt opp med å bli bra og vellykket. Store tiltak rettet mot barn og ungdom som sakte, men sikkert har tatt form og fått oppslutning. Innføring av nye måter å feire gudstjenesten på, fremmede til å begynne med, men som etter hvert har blitt tatt i eie av de gudstjenes-

tefeirende. Egentlig utrolig hvor bra det hele har gått! Men det som i aller størst grad fyller meg med glede er møtene med alle barna og ungdommene. En stor del av hjertet mitt er fylt av ansiktene deres og vil alltid være det. Spente små ansikter som kommer på julevandring, på skattejakt, til bokutdelinger, karneval, overnattinger i kirken og mye, mye mer. Og de flotte ungdommene som velter inn dørene på Kirkens Hus og fyrer løs med alt de lurar på mellom himmel og jord. Konfirmasjonsgudstjenester hvor det er hvite kapper og nervøse fjortiser overalt, men som gjennomfører gudstjenesten med stil og perfekt landing! Tenk at jeg har fått være med på dette! For det er først og fremst en opplevelse

av at det er en utrolig stor gave å få lov til å være prest i møte med barna og ungdommene. Mitt aller største håp er at jeg har klart å formidle til dem at Gud elsker dem og vil alltid gjøre det, uansett, og at kirken er et sted der de kan få være tilstede med hele seg, og at her blir de møtt, sett og hørt.

MB: Hva har vært utfordrende?

– De utfordringene som jeg selv har kjent på har først og fremst vært knyttet opp mot det at vi er en liten stab som skal drifte kirkene og kirkekontoret. Da sier det seg selv at det blir få mennesker å spille på og driften blir sårbar. Jeg tror driften av kirkene og de ansatte i Hvaler menighet på sikt vil tjene på å inngå i en større enhet og et større fellesskap.

MB: Hva skal du gjøre nå?

– Fra 1. mars skal jeg være vikar i Borge menighet i 50% og utover det kunne gjøre enkelttjenester i Domprostiet. Jeg er også i gang med en videreutdanning i sjelesorg og skal fullføre denne. Så får vi se hvilke kort Vår Herre har på hånden. Det er alltid spennende. Tusen takk for meg og takk til alle dere som har fylt tjenesten min med fellesskap, liv og glede! Jeg ønsker dere alle Guds velsignelse og visdom i det videre arbeidet i Hvaler menighet.

For egen vil regning vil vi si tusen takk tilbake. Lisa har vært en inspirator og fornyer av gudstjenestene, hun har vært et friskt pust av liv og latter innenfor gamle kirkevegger. Hun har vært en flagrende og smilende fargeklatt, alltid imøtekommende og hyggelig. I tillegg holder hun uforskammet gode prekener. Prekener som bærer preg av gode og dype forberedelser. Prekener som uansett utgangspunkt, alltid ender opp med Guds kjærlighet til menneskene, med Jesus som forbilde for praktisk liv, og med den hellige ånd som mystikken, magien, undringen og nåden. Samtidig minner hun oss alltid om vårt ansvar for hverandres ve og vel.

Denne skribent har lært Lisa å kjenne gjennom frivillig arbeid og vil særlig berømme henne for ”Grenslandet”, spennende kvelder for voksne med samtaler og høyttenking.

Vår menighet blir fattigere uten Lisa.

Vi ønsker deg lykke til videre på ferden Lisa, og Guds rike velsignelse i fortsatt gjerning.

Inger Lise, Grethe og Ragnar

4-års-helg i kirken

Skattejakt og utdeling av 4-års-bok!

Tror dere ikke at engelen Gabrielle nok engang har vært på ferde i Hvaler kirke! Det er en veldig rampete engel vi har her i kirkene våre.

Men vi har etter hvert gjort oss gode erfaringer av å ta kontakt med 4-åringene i menigheten når det er ting i kirken som er blitt borte. Og det er vel derfor engelen Gabrielle blir så rampete at hun noen ganger gjemmer alt kirkesølvet; for nå vet hun at da kommer det mange barn til kirken som hun kan leke med!

I løpet av en lørdag ettermiddag i Hvaler kirke så kunne barna igjen legge døpe-

fatet der det hører hjemme; på toppen av døpefonten, og ikke på toppen av høytaleren! Sølvlysestakene kom på plass på alteret, og etter hvert var alt i sin skjønneste orden igjen. Og selvfølgelig feiret vi vellykket skattejakt med saft og boller.

Så kom vi sammen igjen på søndagen og feiret familiegudstjeneste med dåp og utdeling av bøker til 4-åringene.

Tusen takk til alle dere søte små for en flott helg i kirken sammen med dere!

Mange varme klemmer fra Lisa prest.

Lys våken

Lørdag 1. desember var det ungdomssamling i Spjørøy kirke. Det var den årlige overnattingen i kirken for 11-åringer. En herlig gjeng var samlet i kirken, med overnatting og gudstjeneste på søndag med foreldre.

De hellige tre kongers søndag i kirken

Søndag 6. januar feiret vi De hellige tre kongers søndag i kirken med en flott familiegudstjeneste. Det var mange mennesker i alle aldre i kirken. Kjersti Morland hadde laget et kirkespill om de hellige tre kongers vei til krybba i Bethlehem. Miriam Moland spilte engelen som ledet dem gjennom ørknen.

Thomas Haugholt og Charlotte Hummel spilte Josef og Maria. Jens Olaf Hvalgård, Anne-Beth Morland og Einar Morland var de hellige tre konger. Takk for en kjempefin innsats.

Karnevalsgudstjeneste

Søndag 10. februar var det karnevalsgudstjeneste i Spjørøy kirke. Lørdagen før var 3. og 4. klassinger inviterte til kirken for å lage masker og øve på sanger sammen med Lisa og Annebeth. Kirken var full av pyntede barn i flotte masker i alle farger.

Lisa ledet det hele med stø hånd, og gudstjenesten ble avsluttet med at barna slo i stykker en piñata fylt med godterier mens de voksne koste seg med kaffe og fastelavnsboller. Siri Gjølme Eriksen sang solo og ledet koret med barna til akkompagnement av Magne Kaspersen på gitar og Ken Philips på flygel.

Har du lyst til å lage påskedekorasjon?

Her er et fint forslag fra Anne-Lill og mamma Elin, som er blomsterdekoratør.

Til denne dekorasjonen trenger du:

kirsebærgrener
3 roser
germini
1 hyperikum - (johannesurt)
leatherleaf
vanntrukket oasis
blomsterkniv

Slik gjør du:

Dekk hele oasisen med grønt. I denne dekorasjonen har vi brukt leatherleaf, men du kan godt velge noe annet. Mose vil også passe bra.

Blomstene og alt du setter i oasisen skal snittes på skrå, gjerne med 1-2 cm ren snittflate. Til dette må du få hjelp av en voksen for kniven er skarp.

Alle foto: Elin Engeli Haugen

Det kan være pent å sette blomstene i grupper.

Pass på at det blir likevekt i dekorasjonen og at den er pen fra alle sider.

Har du malt på egg til påske eller kanskje lagd kyllinger i ull eller filt, kan det bli fint å ta med noen i dekorasjonen.

Det er viktig å huske på å etterfylle oasisen med vann og at underlaget er tett.

Kirsebærgrener kan du plukke inn nå og drive fram inne, slik at de er klare til påske hvis du har mulighet til det.

Bruk gjerne andre naturmaterialer du finner i

Anne-Lill og den fine dekorasjonen

skog og mark.

Du får ellers kjøpt det du trenger til dekorasjoner både hos Havfruen Blomster i Ødegården og hos Kirkøy Blomster på Skjærhalden.

Lykke til!
God påske!

Ellen

Lucia på kirkebesøk

3. søndag i advent deltok en gruppe på 15 barn med luciafeiring, lys og sang på gudstjenesten i Hvaler kirke. Det var et høytidelig og vakkert innslag i førjulstiden.

I løpet av gudstjenestens preken, som denne dagen hadde misjon som tema, og som ble holdt av misjonsprest Bjørn Sverre Lie, tegnet luciadeltagere vakre engler og andre fine motiv. Disse

tegnene pyntet opp kirkerommet i hele jule- og nyttårstiden. Etter endt gudstjeneste ble små og store invitert på kirkekaffe i prestegården hos Grethe Hummel.

Takk til alle luciadeltagere og foreldre som kunne være med denne dagen!

Ellen

Foto: Anne Karin Engeli Bergersen

Terrengtilpasset legging av vann og avløp i kystsonen

Som medlem i rørleggerkjeden Bademiljø, tilbyr vi høy faglig kompetanse og et stort utvalg av varer. Vi utfører alle typer rørleggertjenester, og er totalleverandør av komplette bad og våtrom. Vår spesialitet er terrengtilpassede løsninger for vann og avløp.

Vi tar oss av søknads-papirer til kommunen.

Vår maskinpark er tilpasset de fleste typer graveoppdrag. I sårbart terreng benyttes minigraver og beltedumper med gummibelter. Vi har gravemaskiner, båter, lastebil, traktor m/henger, ATW og minidumper. Samt en egen lekter for sjørbeider og transport av maskiner og utstyr.

- Vi leverer alt til nybygg og rehabilitering av hus og hytte
- Egen graveavdeling
- Vi tar oss av søknader og projektering
- Lang erfaring i bygging av vann- og avløpsanlegg for hus og hytte
- Ønsker du befaring, kommer vi hjem til deg, så vi kan planlegge badet sammen
- Vi bytter armaturer, dusj, wc, varmtvannsbereider og utfører vedlikehold av røranlegg

Flott butikk med stort utvalg av alt til badet. God service er en selvfølge hos oss!

Bademiljø

Hvaler Rørleggerbedrift AS

Hvaler Butikk og kontor

Dahlheim 2, 1684 Vesterøy – Telefon: 69 37 56 60 – E-post: post@hvaler-ror.no – www.hvaler-ror.no

Fredrikstadkontor

Stabburveien 10, 1617 Fredrikstad – Telefon: 69 37 56 60 – E-post: post@hvaler-ror.no – www.hvaler-ror.no

LARS EGIL LANDE
MEK. & SVEIS

Lars Egil Lande

mob.: 91 88 38 97

e-post: lelande@online.no

Skjelsbu 14

1684 Vesterøy

Anne's
BEGRAVELSESBYRÅ

Morten Stenbock Pedersen
Kirkegaten 28, 1632 Gamle Fredrikstad

Tlf. 69 32 02 30

Vesterøy 8-23 / 8-21
Søndag 11-17
Telefon 69 37 71 69

KIWI mini pris
Vesterøy

JØLSTAD

begravelsesbyrå

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Vakttelefon 69 38 54 40 (24 timer)

Farmannsgate 10

www.jolstad.no
begravelsebyråkjeden Jølstad

Lokaleid begravelsesbyrå

Vi fører den originale
ØSTFOLDBUNADEN
LØKEN

 Liers Husflid

Ivar Lier AS
Nygaardsgt 49-51
1607 Fredrikstad
Tlf. 69 31 67 06
Tlf. 69 31 63 39
www.lokenbunaden.no
post@liershusflid.no

Som totalleverandør kan vi tilby hjelp i planleggingsfasen, med tomtebefaring, arkitekttjenester og kostnadsoverslag for hele byggeprosessen. Gode, lokale underentreprenører og leverandører sørger for at vi opprettholder kvalitet i alle ledd.

**NYBYGG - TILBYGG - HYTTER - RESTAURERING - MURARBEIDER -
STRAI KJØKKEN OG BAD**

Besøksadresse:
2.etg, Bygger'n Hvaler

Skjelsbu Industriområde
1684 Vesterøy
Telefon: 69 37 67 92
E-post: postmaster@hvalerbygg.no
Web: www.hvalerbygg.no

HVALER BYGG
ENTREPRENØR AS

 HVALER HÅNDVERK

Restaurering – Nybygg – Tilbygg

Hvaler Håndverk er en lokal håndverksbedrift som utfører alle typer tømmerarbeider. Lang erfaring fra antikvariske restaureringsoppdrag samt oppføring av arkitekttegnede hytter og boliger.

Alt fra små oppdrag til totalentreprise på nybygg og restaurering.

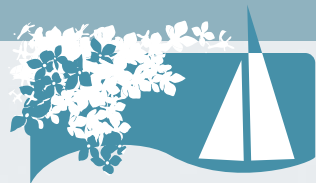
Vi innehar alle nødvendige godkjenninger for å utføre byggeoppdraget.

Vi har samarbeid med arkitekt og solide lokale underleverandører for å kunne levere det beste resultat.

Ta kontakt for en gjennomgang av ditt prosjekt, lite som stort.

Mobil: 995 46 229
E-post: ol-hkris@online.no

www.hvalerhandverk.no

Prinsebakken
Skjærhalden • Hvaler

Rekkehus på Skjærhalden!

VITENKER NYTT!

Veidekke har valgt å tegne om Prinsebakken til nye, mer spennende og prisgunstige rekkehus.

Interessert?
Ta kontakt med oss!

www.prinsebakken.no

Morten R. Johansen
Mob. 907 93 627
morten.johansen@veidekke.no
VEIDEKKE EIENDOM AS
Tuneveien 87, 1713 Grålum
Tlf: 69 97 27 00
www.veidekkebolig.no

VED GRYTENE

Lammeragu med rotgrønnsaker

800 g renskåret lamme-
kjøtt fra nakke eller bog
2 ss smør
1-2 ss hvetemel /(maissena)
2 dl rødvin
6 dl grønnsakskraft eller
lammebuljong
2 ss tomatpure
1 laurbærblad
1 hvitløksfedd
salt og nykvernet pepper
1 kvast timian
2 persillerøtter
½ sellerirot
2 gulrøtter
2 løk

Skjær kjøttet i
passende stykker,
vend dem i mel og
brun dem godt i smør.
Slå over rødvin og bul-
jong. Tilsett tomatpure
og laurbærblad, hvitløk,
salt og timian.

La alt småkoke under lokk i ca to timer.
Rens og skjær grønnsaker i ønsket
størrelse, gjerne grovkuttet.

La grønnsakene koke med i de siste
20 minuttene.

Ta opp kjøtt og grønnsaker. Kok inn
sausen til passe tykkelse. Smak til med
salt og nykvernet pepper. Sil sausen.
Legg kjøtt og grønnsaker tilbake i
sausen og varm forsiktig opp. Server
retten med potetpure eller kokte
poteter.

En god, litt kraftig rødvin smaker godt
ved siden av.

Hilsen
Anne og Pål på Havkatten

FRA KIRKELIVET

Sjømannsmisjonen

11.2 - 11.3 - 8.4 -
10.5 - 10.6
Kirkens hus kl 19.00
Velkommen!

Søndre Kirkøy misjonsforening

24.2 - 24.3 - 28.4 -
26.5 - 23.6
Kirkens hus kl 17.00
Velkommen!

Nor-misjonen

7.3 - 4.4 - 2.5 - 6.6
Kirkens hus kl 18.00
Velkommen!

Vesterøy misjonsforening

har møter annenhver
mandag. For nærmere
opplysninger, kontakt
Bjørn Johansen,
mobil 916 685 28
Velkommen!

Søndagsskolen Vesterøy bedehus

For mer informasjon,
kontakt Heidi Mong
Larsen, mobil 906 946 69
Velkommen!

Strikkeklubb

Møtes den første
torsdag i måneden
på Asmaløy bedehus
klokken 19.00. Er det
noe du lurer på, ring
Anne Marit Kolbeinsen
69377454
Velkommen!

Stoff til neste nr.

av menighetsbladet
sendes kirkekontoret
innen 1. mai 2013.
Adr. Storveien 12,
1680 Skjærhalden.
epost:
post@hvaler.kirken.no

Gudstjenester

Alle gudstjenester i Hvaler begynner kl. 11.00 – hvis ikke
annet er oppgitt. Sjekk annonseringen på forhånd.

Påskens gudstjenester

Palmesøndag 24. mars kl. 11.00

Spjærøy kirke - Dåp

Skjærtorsdag 28. mars - kl. 18.00

Spjærøy kirke - kveldsmat i kirken etterpå

Langfredag 29. mars - kl. 11.00

Hvaler kirke

1. påskedag 30. mars - kl. 11.00

Hvaler kirke – Høytidsgudstjeneste

Gudstjenester vår og sommer

Søndag 7. april - Spjærøy kirke

Søndag 14. april - Hvaler kirke

Konfirmantenes gudstjeneste

Søndag 21. april - Spjærøy kirke Familie-

gudstjeneste med tårnagenter - Dåp

Søndag 28. april - Hvaler kirke - Dåp

Søndag 5. mai Hvaler kirke

Konfirmasjon, kl. 11

Lørdag 11. mai Spjærøy kirke

Konfirmasjon, kl. 11 og 13.30

Søndag 12. mai Spjærøy kirke

Konfirmasjon, kl. 11

Pinsedag 19. mai - Spjærøy kirke

Høytidsgudstjeneste - Dåp

Søndag 26. mai - Brottet

Friluftsgudstjeneste

Søndag 2. juni - Hvaler kirke

Visitagudstjeneste med biskopen

Søndag 9. juni - Spjærøy kirke

Søndag 6. juni - Spjærøy kirke - Dåp

Søndag 23. juni - Hvaler kirke - Dåp

Søndag 30. juni - Spjærøy kirke

DEN
NORSKE
KIRKE

HVALER MENIGHET

Kirkekontoret

Storveien 12, 1680 Skjærhalden
Telefon: 69 37 90 37 - Faks: 69 37 95 25
e-post: post@hvaler.kirken.no

Menighetsråd/Fellesråd

Leder Einar Morland
Gilboveien 13 1680 Skjærhalden
Telefon 69379772 mobil 934 07 085

Menighetsrådets/Fellesrådets adresse:
Storveien 12, 1680 Skjærhalden
e-post: post@hvaler.kirken.no

Kirkene

Hvaler kirke: Tlf. 69 37 99 12
Spjærøy kirke: Tlf. 69 37 65 50

Hvaler menighetsblad

Kirkekontoret, Storveien 12,
1680 Skjærhalden
Ansvarlig utgiver: Hvaler menighetsråd
e-post: post@hvaler.kirken.no
Kontonummer 7050.06.20976

Redaksjonskomité:

Ragnar Bjørck, Ellen Bjørnvall Vikar,
Grethe Hummel, Inger Lise Ottersund.

Trykk: Møklegaards Trykkeri AS, Fredrikstad
epost: info@moklegaard.no
Layout: Bjarne Haukø

Ansatte

Terje Moen, kirketjener,
mobiltlf. 474 79 732
e-post: temo@hvaler.kirken.no

Marianne Haugholt,
kirketjener 50 %
mobiltlf: 474 79 735
e-post: anneholt@tele2.no

Ken Phillips, kirkemusiker,
mobiltlf. 474 79 733
e-post: keph@hvaler.kirken.no

Grethe Hummel, sogneprest
mobiltlf. 474 79 731
e-post: grhu@hvaler.kirken.no

Ingrid Dean, kirkeverge/daglig leder
mobiltlf. 474 79 730
e-post: inde@hvaler.kirken.no

Lyst til å jobbe med trosopplæring i Hvaler menighet?

Vi har en 75% stilling ledig

Ta kontakt med

**Ingrid Dean,
tlf 474 79 730 / 69 37 90 37**

**eller Einar Morland,
tlf. 934 07 085 / 69 37 97 72**